
Odbor za kulturu i obrazovanje

2015/2228(INI)

28.1.2016

MIŠLJENJE

Odbora za kulturu i obrazovanje

upućeno Odboru za prava žena i jednakost spolova

o siromaštvu: rodna perspektiva
(2015/2228(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Silvia Costa

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za kulturu i obrazovanje poziva Odbor za prava žena i jednakost spolova da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da su se u Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima djeteta i Programu za održivi razvoj do 2030. vlade obvezale na to da će zajamčiti da svi dječaci i djevojčice završe potpuno osnovno obrazovanje; budući da je u svibnju 2015. na Međunarodni dan žena Parlament organizirao događaj naslovljen „Osnaživanje djevojčica i žena obrazovanjem”;
- budući da je obrazovanje, i formalno i informalno, ključno za prevladavanje marginalizacije i višestrukih oblika diskriminacije jer se njime omogućuje dijalog, otvorenost i razumijevanje među zajednicama te jačaju marginalizirane zajednice;
- B. budući da je jedan od ciljeva strategije Europa 2020. smanjiti broj Europljana koji žive ispod nacionalnih granica siromaštva kako bi se do 2020. godine iz siromaštva izvuklo više od 20 milijuna ljudi;
- C. budući da je u ciljeve strategije Europa 2020. uvršteno smanjenje stope ranog napuštanja školovanja na razinu ispod 10 %;
- D. budući da je jedan od ciljeva strategije Europa 2020. zajamčiti da 40 % osoba u dobi od 30 do 34 godine ima sveučilišno obrazovanje, dok je danas prosjek 37,9 %; budući da je taj prosjek za žene veći od 42,3 %, a za muškarce iznosi 33,6 %;
- E. budući da u EU-u prosječno 11 % osoba sudjeluje u obrazovanju odraslih u usporedbi s ciljem strategije Europa 2020. koji iznosi 15 % te da u takvom obrazovanju manje sudjeluju žene, uglavnom zbog toga što ne mogu uskladiti te aktivnosti s potrebom za pomirenjem poslovnog i privatnog života;
- F. budući da cilj obrazovanja za rodnu jednakost mora biti borba protiv „feminizacije siromaštva” tako da se prevladaju rodni stereotipi te da ono mora rezultirati većom zastupljenošću žena i djevojčica te drugih rodova u gospodarstvu, društvu i politici;
- G. budući da se zbog mjera štednje i reformi nacionalnih tržišta rada koje provode države članice povećalo siromaštvo, stopa siromaštva i broj nesigurnih i nekvalitetnih radnih mjesta; budući da te mjere i reforme najviše pogađaju žene;
- H. budući da je zbog izravnih i neizravnih troškova školovanja siromaštvo glavni faktor kad je riječ o jednakom pristupu obrazovanju;
- I. budući da gospodarska kriza posebno pogađa žene i da povećava rizik od njihova siromaštva;
- J. budući da vršnjačko nasilje snažno utječe na uspješnost u obrazovanju te da psihički različito utječe na dječake i djevojčice te na njihov uspjeh;
- K. budući da strukovno osposobljavanje i daljnja izobrazba doprinose ulasku na tržište rada;
- 1. naglašava da je jednak pristup financijski prihvatljivoj skrbi za djecu od ključne važnosti za očuvanje ravnoteže između poslovnog i privatnog života te da će se takvim pristupom

sprječiti da žene moraju raditi na nepuno radno vrijeme ili na pola radnog vremena ili da uopće ne rade te ističe da je pristup besplatnom visokokvalitetnom obrazovanju temelj jednakih mogućnosti za dječake i djevojčice i izlaska iz začaranog kruga siromaštva, posebno za žene;

2. napominje da obrazovanje i kultura imaju ključnu ulogu u osporavanju i mijenjanju stavova i stereotipa te da ženama i djevojčicama omogućuje postizanje jednakosti;
3. naglašava da je rodna diskriminacija čak relevantniji faktor zbog kojeg su djevojčice u nepovoljnijem položaju u pogledu pristupa obrazovanju, ali i u pogledu konačnog cilja obrazovanja koji se mora sastojati od poticanja razvoja njihove osobnosti, kompetencija i samopoštovanja, mentalnih i tjelesnih sposobnosti poticanjem njihovih potencijala;
4. naglašava hitnu potrebu da se premoste razlike između visoke razine obrazovnih postignuća žena u EU-u i profesionalnih mogućnosti koje im se potom nude, što rezultira gubitkom za cijelo društvo;
5. naglašava da je za obrazovne aktivnosti i mogućnosti, uz one koje nudi formalno obrazovanje, posebno za djevojčice, važno zajamčiti potporu i ulaganja te djevojčicama omogućiti stjecanje mekih vještina i transverzalnih kvalifikacija kako bi se doprinijelo razvoju europskog građanstva; također naglašava važnost neformalnog obrazovanja kako bi se nekvalificirane osobe i osobe kojima prijeti siromaštvo privukle u svijet obrazovanja i rada;
6. naglašava da je potrebno proširiti strukovno obrazovanje, daljnju izobrazbu i druge oblike osposobljavanja i usmjeravanja za odrasle, posebno za žene, kako bi se olakšala njihova integracija na tržište rada i tako smanjio rizik od siromaštva;
7. naglašava da se pod rodnom jednakošću u obrazovanju podrazumijeva da se djevojčicama i dječacima te ženama i muškarcima pružaju jednake prilike i da se prema njima jednako postupa u pogledu pristupa visokokvalitetnom obrazovanju te njegova procesa i ishoda kao i pozitivne mjere kojima se omogućuje prevladavanje strukturne, kulturne i interseksijske rodne nejednakosti tako da se žene i djevojčice mogu osnažiti obrazovanjem; ističe da je nezaposlenost žena i dalje veća od nezaposlenosti muškaraca iako žene predstavljaju 60 % svih osoba sa sveučilišnom diplomom u EU-u; stoga naglašava da su potrebna trajna rješenja na temelju kojih će rodna jednakost postati ključni element u politikama za profesionalno usmjeravanje, očuvanje radnih mjesta i poticanje rasta;
8. naglašava važnost osposobljavanja nastavnika kako bi oni mogli prepoznati utjecaj rodnih uloga i rodnih stereotipa te važnost njihova sprečavanja; naglašava da je potrebno ispitati u kojoj se mjeri rodni stereotipi suzbijaju u učionici;
9. poziva države članice i Komisiju da uklone prepreke za pristup formalnom i informalnom obrazovanju te cjeloživotnom učenju postizanjem više razine osviještenosti, poboljšanjem usmjeravanja te pružanjem financijske i druge potpore poput skrbi o djeci i starijim osobama kako bi i žene i muškarci mogli sudjelovati u cjeloživotnom učenju, usvajanjem međugeneracijskog pristupa te jačanjem uloge europskih institucija;
10. podsjeća na to da je na svim razinama obrazovnog sustava potrebna rodno osviještena

politika te naglašava da je u pogledu tehničkih predmeta potrebno suzbijati stereotipe kojima se sužava izbor zanimanja za djevojčice; prima na znanje važnost zastupljenosti žena u odlučivanju u obrazovnim institucijama, uključujući škole i sveučilišta;

11. naglašava da žene i djevojčice mogu slobodno odlučivati o svojem obrazovanju, profesionalnom životu i karijeri;
12. izražava zabrinutost zbog toga što su žene koje imaju djecu diskriminirane na radnom mjestu jer su majke, a ne zato što su manje uspješne od svojih kolega; poziva države članice da aktivno promiču pozitivnu sliku zaposlenih majki te da se bore protiv pojave „kažnjavanja majčinstva”, što je praksa koju potvrđuju brojna istraživanja;
13. poziva na uspostavu mehanizama financiranja kojima će se poticati ostvarenje jednake zastupljenosti u područjima u kojima postoji nejednaka rodna zastupljenost te naglašava potrebu za podacima raščlanjenima po spolu kako bi se bolje razumjela situacija djevojčica, dječaka, muškaraca i žena te da bi se stoga učinkovitije moglo rješavati pitanje nejednake zastupljenosti; traži od Komisije da pripremi pregled raščlanjen po dobi i spolu o sudjelovanju u europskim programima mobilnosti u obrazovanju kao što su Erasmus+, Kreativna Europa i Europa za građane;
14. ističe da je u svim državama članicama rizik od siromaštva i socijalne isključenosti među djecom snažno povezan s razinom obrazovanja njihovih roditelja i skrbnika, a posebno majki, položajem roditelja na tržištu rada i njihovim socijalnim stanjem te s javnim uslugama za pomoć obiteljima; naglašava da je nedostatak obrazovanja glavni faktor rizika od siromaštva i socijalne isključenosti djece; napominje da niz faktora povezanih s obitelji, kao što su nestabilnost u obitelji, način života, samohranost roditelja, loši životni uvjeti, tjelesni i mentalni zdravstveni problemi te nasilje u obitelji, štoviše može povećati vjerojatnost da će mladi prerano napustiti školu i osposobljavanje;
15. poziva Komisiju i države članice da ulažu u formalno i informalno obrazovanje te cjeloživotno učenje kako bi se suzbijalo siromaštvo i povećala zastupljenost žena u područjima u kojima tradicionalno dominiraju muškarci poput znanosti, tehnologije, inženjerstva, matematike i poduzetništva, što obuhvaća pozitivne ženske uzore i mreže uzajamnog mentorstva, čime se prevladavaju rodni stereotipi i predrasude;
16. ističe da siromaštvo može svjesno ili nesvjesno utjecati na odabir obrazovanja dječaka i djevojčica s obzirom na to da novac ima bitnu ulogu; stoga naglašava da savjetovanje obitelji koje provodi osoblje za obrazovno usmjeravanje ima važnu ulogu u tome da dječacima i djevojčicama omogući iskorištavanje njihova punog potencijala pomažući im da donesu ispravnu odluku o obrazovanju;
17. naglašava da je sport važan za formiranje karaktera i usađivanje vrijednosti kojima se mogu prevladati predrasude i stereotipi koji žene i muškarce sprečavaju da se razviju u skladu s vlastitim očekivanjima i individualnim sposobnostima;
18. poziva države članice da veću pozornost posvete važnosti dobrog tjelesnog odgoja oba spola te preporučuje da izrade strategije potrebne za postizanje tog cilja;
19. ističe važnost obrazovanja kroz sport te potencijalne vrijednosti sporta da pomogne socijalno ugroženim mladima ljudima da se vrate na pravi put te poziva države članice i

sportske ustanove da na natjecanjima promiču politike jednakosti;

20. posebno podsjeća na pravo djece migranata i izbjeglica, i dječaka i djevojčica, na obrazovanje, što je jedan od prioriteta europskih društava; stoga naglašava da bi u svjetlu kontinuirane migrantske krize i na razini EU-a i na nacionalnoj razini trebalo poduzeti hitne mjere u području obrazovanja migranata; naglašava da je obrazovanje od ključne važnosti za integraciju i zapošljivost te da bi zbog nacionalnih sustava koji se ne mogu suočiti s tim izazovom moglo doći do daljnje kulturne segregacije i većih socijalnih podjela; ističe da pristup obrazovanju, i u izbjegličkim kampovima i u gradovima koji su ih primili, uz ispunjavanje potrebnih standarda kvalitete te lingvističku i psihološku pomoć, ne smije biti doveden u pitanje zbog birokratskih i administrativnih pitanja o priznavanju izbjegličkog statusa;
21. podsjeća da su žene i djeca migranti među najugroženijim skupinama te da su izloženi visokom riziku od ekonomske i socijalne isključenosti u smislu ograničenog pristupa uslugama primarne zdravstvene zaštite i primjerenom stanovanju;
22. naglašava da je važno da muškarci i dječaci aktivno sudjeluju u raspravama o pitanju rodne jednakosti te da se formalnim i informalnim obrazovanjem i programima cjeloživotnog učenja o rodnoj jednakosti moraju također obuhvatiti dječaci i muškarci kako bi se doprinijelo prevladavanju socijalne isključenosti i diskriminacije koje pogoršavaju siromaštvo žena;
23. naglašava da bi u svim obrazovnim politikama koje su uvedene kako bi se riješilo pitanje povezanosti rodne jednakosti i siromaštva poseban naglasak trebalo staviti na žene i skupine koje trpe višestruku diskriminaciju;
24. ističe da u usporedbi s djevojčicama postoji dvaput veća vjerojatnost da će dječaci po završetku škole imati niske ili nikakve kvalifikacije, no čini se da se uspješnost u obrazovanju može bolje prognozirati na temelju socioekonomskog stanja i položaja nego samo na temelju spola; zato se pri uspostavljanju visokokvalitetnih obrazovnih mogućnosti za sve potrebno usredotočiti na socijalne i gospodarske izazove te poziva na to da se pruži odgovarajuća obrazovna potpora kako bi uklonila ta neravnoteža;
25. naglašava važnost cjeloživotnog učenja kako bi se pružile nove mogućnosti odraslim osobama koje su morale ranije napustiti školovanje ili čiji prvobitni izbor obrazovanja nije omogućio ostvarivanje njihova potencijala ili njihovih ambicija;
26. poziva Komisiju i države članice da mladima i odraslima zajamče pristup programima stručnog osposobljavanja te da promiču te programe; ističe da pomoć Europskog socijalnog fonda ima važnu ulogu u zapošljavanju jer se iz tog fonda financiraju politike osposobljavanja te poziva države članice i lokalne vlasti da potiču njegovu upotrebu;
27. naglašava doprinos volonterskih organizacija i tercijarnog sektora u tom području te poziva države članice da podrže njihove napore; podsjeća da žene, na primjer, u velikoj mjeri sudjeluju u dobrovoljnim aktivnostima, među ostalim i u obrazovanju, te u podržavanju i poboljšanju obrazovnih mogućnosti izbjeglica i djece kojoj su uskraćena prava;
28. ističe da je zbog financijske krize iz 2008. usporen napredak žena na tržištu rada kao i

njihov pristup tržištu rada, na kojem gube utrku s jednako kvalificiranim muškarcima; poziva Komisiju da poduzme mjere kako bi se zajamčila jednakost u napredovanju te time spriječilo da žene napreduju sporije i da im prijete siromaštvo; poziva na to da se, radi većeg broja žena u svim područjima rada i jamčenja jednakih mogućnosti, donesu posebne mjere potpore kojima će se omogućiti da žene usklade posao i osposobljavanje te istodobno dijele obiteljske obveze sa supružnicima;

29. smatra da je sudjelovanje djevojčica u životu škole preduvjet za suzbijanje ranog napuštanja školovanja s obzirom na to da djevojčice stječu samopouzdanje kad imaju mogućnost aktivno utjecati na pozitivne promjene u svojem životu i životu ljudi oko sebe; napominje da takvo sudjelovanje djevojčica može pomoći i u promjeni javnog mišljenja o tome kakve su njihove sposobnosti te omogućiti da ih se smatra građankama i aktivnim članicama društva kad je riječ o poštovanju individualnih prava.

**REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA
U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE**

Datum usvajanja	25.1.2016
Rezultat konačnog glasovanja	+: 24 -: 4 0: 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Isabella Adinolfi, Andrea Bocskor, Louise Bours, Nikolaos Chountis, Silvia Costa, Mircea Diaconu, Damian Drăghici, Jill Evans, María Teresa Giménez Barbat, Giorgos Grammatikakis, Petra Kammerevert, Rikke Karlsson, Andrew Lewer, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Stefano Maullu, Luigi Morgano, Michaela Šojdrová, Yana Toom, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Eider Gardiazabal Rubial, Dietmar Köster, Zdzisław Krasnodębski, Ernest Maragall, Algirdas Saudargas
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Gabriel Mato, Jaromír Štětina